

har udviklet sig til — et sådant omfang, at man på de enkelte skoler nærmest har erkendt EFG-uddannelsen som en realitet og afskrevet mesterlæren som et hændende foretagende.

Det er yderst foruroligende, fordi mesterlæren har vist sig at have så store værdier, når man ser tilbage på årene, der er forløbet, at man efter mindretallets mening ikke har råd til at afskaffe den. Naturligvis må den gamle mesterlære moderniseres og forbedres, men forsøgsperioden har ikke afklaret spørgsmålet om, hvorvidt de unge bliver dygtigere af at få en uddannelse via EFG. Én ting er imidlertid sikkert: EFG-uddannelserne bliver væsentlig dyrere. De økonomiske konsekvenser burde mane til eftertanke. Det bliver dyrere lokalemæssigt, men især lærertidforbruget vil blive uoverskueligt, ikke mindst til varetagelse af basisårenes undervisning i de almene fag, en undervisning, som vi i forvejen har uddannet lærere til at varetage i folkeskolen.

Skal man endelig vurdere de to uddannelsessystemer, er det vigtigste naturligvis, at man ser disse to muligheder ud fra et elevsynspunkt. De unge, der afslutter 9. klasse, er vidt forskellige, hvad angår evner og interesser. De unge, som er bogligt begavede, vil gerne uddanne sig i skoleklasser, og de, der ikke går gymnasievejen, vælger naturligvis gerne en EFG-uddannelse for senere at supplere skolekundskaberne med praktisk arbejde i en virksomhed.

Men andre unge er ikke bogligt begavede og derfor normalt skoletrætte, foruden at de i den boglige folkeskole har lidt nederlag på nederlag. Disse unge ønsker efter 9. klasse hurtigst muligt at komme ud i praktisk arbejde og bruge deres hænder og kræfter på en anden måde. Disse elever vil vælge mesterlæren, og det er disse elever og deres betingelser og vilkår i samfundet, der må være afgørende, når en beslutning skal tages. Skal respekten for håndens arbejder genskabes, så går vejen til en erhvervsuddannelse ikke over den boglige eller halvboglige EFG-uddannelse.

Mindretallet vil ikke medvirke til en lovgivning, der forhindrer, at en elev fra folkeskolens 9. klasse direkte påbegynder en læringeuddannelse hos en håndværksmester, eller medvirke til en lovgivning, der fordrer, at det erhvervsorienterede EFG-

basisår skal være en betingelse for en læringeuddannelse.

Derimod ville det være forkert ikke at hilse enhver uddannelsesreform velkommen, hvis den kan give et bidrag til bedre oplæringsmuligheder for de unge. Men det mener mindretallet ikke at EFG-uddannelsen kan.

Mindretallet agter at stemme for de til forslag til lov om erhvervsfaglige grunduddannelser under nr. 2 og 5 stillede ændringsforslag og imod ændringsforslag nr. 4, men indstiller i øvrigt lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *fjerde mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) finder, at en produktionsskat som den, der er foreslået i forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, vil skabe konkurrenceforvriddning og generelt forringe virksomhedernes konkurrenceevne. Mindretallet finder, at EFG-lærlingene efter at have gennemført basisuddannelse må have en sådan værdi i virksomhederne, at disse må være villige til at betale for lærlingenes indsats på linje med, hvad man hidtil har gjort til mesterlærens lærlinge. Mindretallet ønsker at sidestille de praktiske uddannelser med de boglige i økonomisk henseende. Derfor bør alle uddannelsessøgende, hvis undervisningspligt er ophørt, uafhængigt af forældrenes indtægts- og formueforhold kunne få statslån, som er afdrags- og rentefrie i uddannelsesstiden.

Mindretallet indstiller herefter forslag til lov om erhvervsfaglige grunduddannelser til *vedtagelse* med de under nr. 2 og 5 stillede ændringsforslag.

Mindretallet agter at stemme imod ændringsforslag nr. 4.

Mindretallet indstiller forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *femte mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) mener, at EFG bør afløse mesterlæren så hurtigt som muligt. Dette kan imidlertid kun ske, hvis mindretallets ændringsforslag vedtages. Hvis flertallets forslag gennemføres, vil hverken løn- eller praktikproblemerne blive løst. Mesterlæren vil i den grad fortsat blive favoriseret, at EFG ikke kommer op at stå. I flertallets udformning indstiller mindretallet lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.